
På tide å bemanne opp akuttmottakene

DEBATT

VICTORIA SCHEI

victoria.schei.92@gmail.com

Victoria Schei er LIS1-lege i Haugesund kommune, Helse Fonna.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen
interessekonflikter.

Det finnes utbredte problemer i turnuslegenes arbeidshverdag og farlige brister i organiseringen av norske akuttmottak. Hva risikerer vi om vi ikke gjør endringer?

I mai i år skrev jeg at vi turnusleger trenger bedre arbeidsvilkår [\(1\)](#). Det utløste en middels mediestorm [\(2–4\)](#), med tusenvis av *likes* og støtteerklæringer fra leger over hele landet. Det jeg beskrev er altså ikke et lokalt fenomen.

Jeg har fått meldinger fra kollegaer som skriver: «Du setter ord på det som utrolig mange tenker, men ingen gjør noe med!» og «Håper dette kan skape den debatten som for lengst skulle ha vore tatt. Me er mange som heiar!» Men mellom lovordene vanker det motstand – som for eksempel en kommentar om at jeg ikke kommer til å få jobb.

*«Har vi en legekultur hvor det ikke er akseptabelt å ta opp
problemer? Kanskje det er derfor mange har kalt meg modig?»*

Jeg har undret meg over at dette temaet knapt har blitt snakket om i det offentlige rom, når det nå viser seg at så mange, med tungt ansvar for andres helse, er fortvilte og frustrerte. Har vi en legekultur hvor det ikke er akseptabelt å ta opp problemer? Kanskje det er derfor mange har kalt meg modig? Ingen lege vil virke svak eller klagete, som en som ikke takler presset – selv om det å si ifra om ugunstige arbeidsforhold ikke har noe med kompetansen som lege å gjøre. Legeyrket bør ikke være en kultur der vi «kues» til å tie om overarbeid og manglende opplæring i frykt for ikke å få jobb.

Behov for sikkerhetsnett

Når nybegynnerleger skal herdes ved å kastes ut i akuttmottak, kan det gå på bekostning av pasientene – iallfall på små og mellomstore sykehus hvor man kan risikere å stå alene. Feil skjer når vi lærlinger overstrekkes, løper fra rom til rom, klipper og limer i journalene og lar medisinalister kontrolleres av datamaskinen.

Det bør som en selvfølge være et sikkerhetsnett, en erfaren kollega som dobbeltsjekker våre vurderinger, også om natten. Flere turnusleger kunne dele på å ta imot det store pasientvolumet og på den måten få tid til å sette seg inn i hver enkelt pasients situasjon og hva den betyr for akkurat den pasienten. Slik ville vi kanskje også hatt tid til å utøve vår lovfestede rett til å ta pauser (5).

Utbrente unge leger

Knallhardt arbeidspress over lang tid uten å føle mestring eller støtte er en oppskrift på å bryte ned pliktoppfyllende mennesker. I august i år meldte NRK at 43 % av 746 turnusleger opplever svekket psykisk helse i løpet av turnustjenesten (6). Flere studier viser at utbrenthet er hyppig blant unge leger.

«Knallhardt arbeidspress over lang tid uten å føle mestring eller støtte er en oppskrift på å bryte ned pliktoppfyllende mennesker»

Hva er utbrenthet? Det defineres av emosjonell utmattelse, kynisme (distansering fra andres lidelse) og redusert yteevne på jobben (7, 8). En utenlandsk studie fra 2018 viste at blant 4 664 turnusleger var over en tredjedel utbrente (8). Å være i en slik tilstand i måneder og år undergraver den profesjonelle utviklingen til legen, setter pasientene i risiko og kan ha alvorlige konsekvenser – som depresjon, rusmisbruk, selvmordstanker, medisinske feil og misfornøyde pasienter (9, 10). Forskning viser at det er faktorer i *arbeidsmiljøet*, og ikke de unge legenes personlighet, som er de viktigste årsakene til utbrenthet (10).

Anerkjenn problemet!

Akuttmottaket er den beste arenaen for å lære å være doktor, men bare hvis vi nybegynnere kan hente den støtten vi faktisk trenger. Det må være et system med erfarne kollegaer i nærheten og en arbeidsmengde som gjør det mulig å være lærende.

Det er både urovekkende og håpefullt at min lille tekst har skapt bølger. Noe må endres. Et første skritt er å anerkjenne at det er et problem. Så må kloke hoder finne måter å gi ferske leger god læring og samtidig sikre at

pasientbehandlingen er forsvarlig. Hvis ikke risikerer vi både økonomiske følger, utbrente leger og, ikke minst, negative konsekvenser for pasienten.

REFERENCES

1. Schei V. En turnusleges bønn om bedre arbeidsvilkår. Tidsskr Nor Legeforen 2022; 142: 723. [CrossRef]
2. Topdahl RC. – Kan risikere å legge inn en tidobbel dose medisin. NRK 11.6.2022. <https://www.nrk.no/rogaland/turnuslege-frykter-alvorlige-legetabber-pa-akuttmottaket-1.15990621> Lest 26.9.2022.
3. Hærnes N. Er det riktig at den mest uerfarne legen står alene i akuttmottaket? Sykepleien 14.6.2022. <https://sykepleien.no/2022/06/er-det-riktig-den-mest-uerfarne-legen-star-alene-i-akuttmottaket> Lest 26.9.2022.
4. Haugesunds Avis. Turnuslegens innlegg traff en nerve: – Situasjonen har sjokkert meg. <https://www.h-avis.no/turnuslegens-innlegg-traff-en-nerve-situasjonen-har-sjokkert-meg/s/5-62-1356490> Lest 26.9.2022.
5. Tveter L. Lunsj og andre pauser i arbeidstiden. Lovdata 3.12.2021. https://lovdata.no/artikkel/lunsj_og_andre_pauser_i_arbeidstiden/3673 Lest 29.8.2022.
6. Barka EHT. Nesten 1 av 2 leger fikk dårligere psykisk helse i turnusperioden: – Svært bekymringsfullt. NRK 26.8.2022. https://www.nrk.no/rogaland/nesten-1-av-2-leger-fikk-darligere-psykisk-helse-i-turnusperioden_-_svaert-bekymringsfullt-1.16070525 Lest 29.8.2022.
7. Langballe EM, Falkum E, Innstrand ST et al. The Factorial Validity of the Maslach Burnout Inventory–General Survey in Representative Samples of Eight Different Occupational Groups. J Career Assess 2006; 14: 370–84. [CrossRef]
8. Rodrigues H, Cobucci R, Oliveira A et al. Burnout syndrome among medical residents: A systematic review and meta-analysis. PLoS One 2018; 13: e0206840. [PubMed][CrossRef]
9. Lacy BE, Chan JL. Physician Burnout: The Hidden Health Care Crisis. Clin Gastroenterol Hepatol 2018; 16: 311–7. [PubMed][CrossRef]
10. Dyrbye L, Shanafelt T. A narrative review on burnout experienced by medical students and residents. Med Educ 2016; 50: 132–49. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 24. oktober 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0582

Mottatt 13.9.2022, godkjent 27.9.2022.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. mars 2026.